
РЕШЕНИЕ

10 март 2021 ел

Кукмара ш.

КАРАР

№ 47

Жир эшләрән башкаруга ордер бирү
кагыйдәләрен раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Кукмара муниципаль районы Советы **карап бирде:**

1. Жир эшләрән башкаруга ордер бирү буенча беркетелгән Кагыйдәләрне расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында) (<http://kukmor.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

Район Башлыгы

С. Д. Димитриев

ЖИР ЭШЛӘРЕН БАШКАРУГА ОРДЕР БИРҮ КАГЫЙДӨЛӘРЕ

1. Жир эшләрен башкаруга ордер бирү Тәртибе

1.1. **Исемлек** нигезендә жир эшләренен барлык төрләрен башкару (1 нче кушымта) жир эшләрен башкаруга ордер булганда гына (алга таба – Ордер) рөхсәт ителә. **Ордерның** формасы әлеге Кагыйдәләргә 2 нче кушымта белән расланды.

1.2. Вәкаләтле орган төзелеш һәм жир эшләрен, территорияне төзекләндерүгә бәйле инженерлык коммуникацияләрен төзү һәм ремонтлау эшләрен башкару срокларын килештерүне һәм координацияләүне гамәлгә ашыра. Жир эшләрен башкаруга Ордер вәкаләтле орган тарафыннан бирелә.

1.3. Эшләр башланганчы 10 көннән дә соңга калмыйча, жир эшләре башкаруга ордер алу өчен Вәкаләтле органга, объектның финанслар, кирәкле материаллар, механизмнар, яклау чаралары (коймалар, кисәткеч юл билгеләре, коймалар һ.б.) белән тәмин ителеше турында раслап, язма **гариза** (3 нче кушымта) һәм кирәкле документлар (**4 нче кушымта**) тапшырырга кирәк.

Ордерны алу бурычы заказчы яки эшләр башкаручыга йөкләнә.

Эшләр башкаручы заказ бирүчедә рәсмиләштерелгән ордерның булуына ышанмаган килеш, эш башкарурга хокуклы түгел.

Вәкаләтле орган жир эшләрен башкаруга ордер алырга язма заявка алган көннән соң 13 көн эчендә:

а) документларның булуын һәм аларның билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерә;

б) проектның дәүләт шәһәр төзелеше нормативлары һәм кагыйдәләре таләпләренә туры килүен тикшерә;

в) жир эшләрен житештерүгә ордер бирә яисә, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, ордер бирүдән баш тарта.

Вәкаләтле орган әлеге Кагыйдәләренен **4 нче кушымтасында** каралган документлар булмаганда яисә проект шәһәр төзелеше нормативлары таләпләренә туры килмәгәндә ордер бирүдән баш тарта.

7.1.4. Жир эшләрен башкаруга Ордер оешманың, предприятиенен, учреждениенен вазыйфай затына яисә физик затка – капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау буенча заказчыга тапшырыла.

7.1.5. Вәкаләтле орган, жир эшләрен башкаруга ордер биргәндә, эшләрен башкару срокларын һәм, жирле шартларны исәпкә алып, бозылган төзекләндерүне тулысынча торгызу срокларын билгели.

Ордер, гамәлдәге төзелеш нормаларында һәм кагыйдәләрендә каралган эшләрен башкаруның норматив дәвамлылығын исәпкә алып, тапшырылган эшләр башкару графигы нигезендә билгеле бер срокка рәсмиләштерелә.

Ордер анда күрсәтелгән эш төре, күләме, срогы һәм эш башкару урыны өчен гамәлдә. Эшләр ордерда күрсәтелгән эшләрне житештерүче тарафыннан гына башкарыла ала. Эшләрне башкару барышында гариза бирүче рөхсәт бирү шартларын үзгәртү турында вәкаләтле органга хәбәр итә (эшләрне җаваплы башкаручы, лицензияләр срогы тәмамлану, проект карарларының җитди үзгәрешләре һ.б.). Ордерында күрсәтелгән эш башкаручыны алыштырган, объектны башка житештерүчегә тапшырган очракта, ордер бирелгән эшләр заказчысы аны кичекмәстән башка эш башкаручыга рәсмиләштерергә тиеш. Гамәлдәге ордерга үзгәрешләр һәм өстәмәләр аны биргән урында гына кертелә.

Ордерда күрсәтелгән эшләр башлану срогы 5 (биш) көннән артык вакытка кичектерелгәндә, эшләрне башкаруга бирелгән ордер дәрәжәс түгел дип таныла һәм вәкаләтле органга срок тәмамланганнан соң 3 көн эчендә кире кайтарылырга тиеш.

7.1.6. Төзелеш дәвамлылыгы бер айдан артык булган эшләрне башкарганда җир эшләрне башкаруга ордер, аларның һәркайсына эшләрне срокларын билгеләп, аерым этапларга бирелергә мөмкин.

7.1.7. Эшләрне башкаручы яисә заказчы элек башкарылган җир эшләре буенча әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләрен системалы рәвештә (2 һәм аннан да күбрәк) үтәмәгәнлеген ачыкланган, эшләрне башкаручы яки заказчы ягыннан җир эшләрне башкаручының килештерелгән срокларын системалы рәвештә (2 һәм аннан да күбрәк) бозу булган, төзекләндерү торгызылмаган яисә элек бирелгән ордер буенча башланган эшләр тәмамланганчы һәм аларны үтәгәндә җибәрелгән хокук бозуларны бетерү буенча бурычлар булган очракта, Вәкаләтле орган ордер бирүдән баш тарта.

7.1.8. Вәкаләтле орган түбәндәге очракларда ордерның гамәлдә булуын туктатып тора:

- ачыкланган хокук бозуларны бетерү буенча күрсәтмәләрен житештерүче тарафыннан системалы рәвештә (2 һәм аннан да күбрәк) үтәмәү;
- әгәр җир эшләре башкарыла торган объектның торышы кешеләрнең яшәү яисә сәламәтлегенә һәм транспорт хәрәкәтенә куркыныч тудырса;
- заказчы яисә эшләр башкаручы тарафыннан ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен бозуларны, рөхсәтләр, алар нигезендә ордер бирелгән килештерүләр гамәлләрен вакытлыча туктатуны ачыклау;
- Җир эшләре үткәрелә торган урын янәшәсендә урнашкан биналар һәм корылмаларның конструкцияләре һәм элементлары деформацияләре барлыкка килү.

Ордерның гамәлдә булуы туктатылган очракта, эш житештерүченең ордеры тартып алынырга тиеш, алмашка эшләрне бозуларны бетергәнчегә кадәр туктатуга күрсәтмә бирелә.

Ордерның гамәлдә булуын туктатып торуга сәбәп булган хокук бозулар бетерелгәннән соң, аның гамәлдә булуы торгызыла (ордер эшләр башкаручыга кайтарыла). Шуң ук вакытта ордерда аның эшчәнлеген тиешле чорда туктатып тору турында тамга ясала.

Ордерның гамәлдә булуын торгызу эшләр башкаручының хокук бозуларны бетерүне раслый һәм җир эшләрне алга таба башкарганда әлеге Кагыйдәләрнең

үтөлөшөн гарантияли торган Вөкалэтле органга язмача гаризасы буенча башкарыла.

7.1.9. Вакыты чыккан ордер буенча эшләрне гамәлгә ашыру тыела. Вакыты чыккан ордер буенча эшләр башкару үз белдеген белән жир эшләрэн башкару дип таныла. Эшләр билгеләнгән срукта үтәлмәсә яисә ордерда билгеләнгән срукларда эшне төгәлләргә мөмкинлек бирми торган сәбәпләр барлыкка килгән очракта, заказчы яисә эшләр житештерүче эшләрне башкару срукларын озайту турында язма үтенеч белән вөкалэтле органга мөрәжәгать итәргә тиеш. Срукны озынайту ордерда күрсәтелгән эш тәмамлану сругы узганчы кимендә биш календарь көн кала башкарыла.

7.1.10. Финанслау булмау сәбәпле эшләр туктатылганда, ордер эшләр заказчысына эш башкару хокукыннан башка (бары тик төзелеш майданчыгының коймасын һәм территориясен карап тотуга гына) төзелеш майданчыгын карап тоткан өчен аңа тулы җаваплылык биру белән яңадан рәсмиләштерелә.

Финанслау озак булмаган очракта объект туктатылырга, ордер ябылырга мөмкин. Туктатылган объектны тоту өчен җаваплылыкны заказчы өстендә була.

7.1.11. Ордер автоюллары кисешкәндә һәм зур озынлыктагы трассаларда эшләр башкарганда, һәр участокка эшләү срукларын билгеләп, ләкин 100 п. метрдан да артык булмаган суүткәргеч, канализация, жылылык трассасы, газүткәргеч һәм 200 п. м дан артмаган телефон һәм электр кабельләре өчен һәм автомобиль юллары кисешкәндә аерым, аерым участокларга бирелә.

7.1.12. Әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән очракларда ордерларны рәсмиләштерүнең гамәлдәге тәртибе үзгәртеләргә мөмкин.

Күрсәтелгән очраклар дип рөхсәт ителәргә тиешле эшләр башкарыла торган территория түбәндәгечә урнашкан очрактагы эшләр башкару таныла:

хәрби хәлдә;

гадәттән тыш хәл режимында;

- террорчылыкка каршы операция уздыру зонасында;

- стихияле бәла-каза нәтижәләрен бетерү зонасында һ.б.

7.2. Инженерлык-коммуникация (жир), ремонт һәм башка эшләр башкару тәртибе

7.2.1. Киләсе елда жир асты челтәрләрен, корылмаларны төзү яисә реконструкцияләү (подряд яисә хужалык ысулы) буенча эшләр башкарылырга тиешле оешмалар төзелешкә кадәрге елның 1 октябрәнә кадәр вөкалэтле органга төзелеш яисә реконструкция өчен билгеләнгән трассалар сызымын кертәп, планлы заявклар бирергә тиеш.

7.2.2. Өсләге камилләштерелгән япмалы магистраль урамнарда, юлларда һәм майданнарда жир асты коммуникацияләрен салуның һәм яңадан урнаштыруның төп ысулы – ябык ысул – төзек өсләкне ачмый гына эшләү.

Камилләштерелгән өсләкле магистраль урамнарда, проспектларда, юлларда һәм майданнарда инженерлык коммуникацияләрен салуның һәм

яңадан урнаштыруның ачык ысулы бары тик вәкаләтле орган тарафыннан язма рәвештә бирелгән рөхсәт кәгазе буенча гына рөхсәт ителә.

7.2.3. Автомобиль юлларының машина йөрү өлешендәге автотранспортның хәрәкәтен вакытлыча чикләүне яисә туктатуны (туктатып торуну һәм урамны ябуны) таләп итә торган жир эшләре бары тик вәкаләтле орган белән килештереп кенә башкарыла.

7.2.4. Жир эшләре башланыр алдыннан заказчы яки эшләр башкаручы жир эшләре башланганчы кимендә бер тәүлек элек эксплуатацияләү хезмәтләренен һәм башка оешмаларның, учреждениеләренен һәм физик затларның жир асты корылмалары яисә эшләр башкарылган урында башка объектлары булган вәкаләтле вәкилләрен эшләрен башкару урынына чакырырга тиеш. Бу тәртип шулай ук жир эшләрен башкаруны килештерү кәгазендә жир эшләре башкарылачак кишәрлекнең милекчеләре, кулланучылар булган, шулай ук чиктәш һәм параллель инженерлык челтәрләре, башка объектлары булган оешмалар яки физик затларны чакыру зарурлығы күрсәтелгән очракта кулланыла.

7.2.5. Ордерда күрсәтелгән эксплуатация оешмалары һәм башка оешмалар житәкчеләре үзләренен вәкаләтле вәкилләренен эш башкару урынына килүләрен тәмин итәргә тиеш. Бер үк вакытта, жир асты корылмаларының, коммуникацияләренен һәм башка мөлкәтнең зарарлануларын саклауны һәм кисәтүне тәмин итү максатыннан, эшләрен башкаруның махсус шартлары язма рәвештә ачыклана һәм теркәлә.

Эш башкаруга комачауламаса да, проектта күрсәтелмәгән жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары табылган очракта, жир эшләрен башкару тыела. Казу (актару, ачу) урынына коммуникацияләр һәм корылмалар хужалары вәкилләре чакырылырга тиеш. Бер үк вакытта коммуникацияләрен һәм корылмаларны зарарланулардан яклау чаралары күрелергә тиеш. Кирәкле яклауны тәмин итү мөмкин булмаган очракта, эшләр элекке коммуникацияләр һәм корылмаларның хужалары белән эшләр проектын килештергәнче туктатылырга тиеш.

7.2.6. Эшләр башланганчы, жир эшләре башкаручы оешма, юридик яки физик зат эшләрен башкару урынын типик киртә белән санитар нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә ярашлы рәвештә киртәләп ала һәм эш башкаручы оешма исемен, эшләрен башкару өчен җаваплы затны, телефон номерын күрсәтеп, [ГОСТ](#) нигезендә типик юл билгеләре белән җиһазландыралар.

Кичен һәм төнлә коймаларда Россия Федерациясендә Юл хәрәкәте [кагыйдәләрендә](#) каралган яктылык кайтаручы кисәтү билгеләре булырга тиеш. Юлны ябуны таләп итә торган юлларны казыганда юл билгеләре урнаштырыла һәм Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгы органнарында расланган схемалар буенча йөрү юнәлешләре билгеләнә. Караңгы төшкәч, казу (актару, ачу) урыннары яктыртыла.

7.2.7. Жир эшләрен баәкарганда якындагы территориядә норматив санитар торыш, җәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте иминлеге, жир эшләре башкару зонасында урнашкан барлык предприятиеләр һәм оешмалар, учреждениеләр, торақ, хезмәт, сәүдә биналары, уку һәм балалар учреждениеләренә керү һәм якын килү тәмин ителергә, эш хәлендә булырга тиеш. Траншеялар аша

жәяүлеләр өчен аркылы чыгу юллары корылырга яисә күперләр урнаштырылырга тиеш. Кышын алар кар һәм боздан системалы рәвештә чистартылырга һәм жир эшләрән башкаручы оешма көчләрә белән анда ком сибелергә тиеш. Ишек алларына (кварталларга) керү мөмкинлеге булмаган очракта, эшләр башкару янғын сагы идарәсе, авария газ хезмәте, РҮХ ашыгыч медицина ярдәме станциясе, эчке эшләр органнары һәм авария һәм оператив хезмәтләрә булган башка оешмалар белән килештерелергә тиеш.

Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте куркынычсызлыгы, билгеләнгән таләпләрне үтәү өчен эшләрне башкаруга рөхсәт бирүдә күрсәтелгән җаваплы зат җаваплылык тотат.

7.2.8. Эш башкарган вакытта жир эшләрән башкаруга җаваплы зат даими рәвештә казу (актару, ачу) урынында булырга тиеш һәм аңарда эшләрне башкаруга ордер, билгеләнгән тәртиптә килештерелгән техник проект; Кукмара районы буенча Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгы бүлегә белән килештерелгән юл хәрәкәте схемасы; эшләр башкару проекты, шулай ук жир асты корылмалары һәм коммуникацияләр хужаларының күрсәтмәләре булырга тиеш.

7.2.9. Жир асты корылмаларын һәм коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда һәм яңадан төзегәндә казу (актару, ачу) эшләрәнә коймалар урнаштыру урыннары эшләр башкару проектында билгеләнә. Төзелеш материаллары һәм механизмнар киртәләнгән кишәрлек чикләрендә булырга тиеш. Казу (актару, ачу) эшләрән башкаруга куелган коймалар юл өслеген тулысынча төзекләндергәннән соң гына җыеп алынырга тиеш.

7.2.10. Гамәлдәге жир асты инженерлык челтәрләрән, яшел утыртмаларны саклау өчен җаваплылыкны төзелеш яки төзекләндерү-торгызу эшләрән башкаручы оешма алып бара. Күрше яисә кисешкән коммуникацияләр зарарланган очракта, алар кичекмәстән шушы коммуникацияләрне кулланучы оешма күрсәтмәсе буенча эш башкаручы оешма көчләрә һәм чаралары белән торгызылырга тиеш.

Районның үзәк урамнарында һәм мәйданнарында, транспорт һәм жәяүлеләрнең интенсив хәрәкәте урыннарында жир асты коммуникацияләрән төзү һәм реконструкцияләү эшләрә (планнан тыш характерда булганнарыннан тыш) төнлә башкарылырга тиеш. Койма, грунт һәм материалларны жыю иртәнге 7 сәгатькә кадәр башкарылырга тиеш.

7.2.11. Алынган грунт коймалар эчендә салына. Җайлаштырылмаган территорияләрдә эшләр башкарганда, эшкәртелгән грунтны кабат күмү өчен траншеяларның бер ягына өеп кую рөхсәт ителә. Жир эшләрә башкарганда юлларның һәм урамнарның транспорт йөрү өлешендә, жәяүлеләр тротуарларында, тәрбияләнгән торган газоннарда грунтны туплау тыела.

Эшләнгән юл киеме һәм төзелеш материаллары коймалап алынган урыннар чикләрендә яки махсус билгеләнгән урыннарда тупланырга тиеш. Бордюр, чирәм тикшерелә һәм икенчел куллану өчен аның яраклылыгы билгеләнә. Эшләр башкаручы шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар өслекләрен, борт ташын, баскычлар һәм плитәләрнең саклауын тәмин итәргә тиеш.

Юл йөрү өлешендә төзелеш материалларын салу тыелган.

7.2.12. Транспорт магистральләренә, юлларның һәм урамнарның юл өлешендә, жәяүлеләр тротуарларында һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә, газоннарда эшләр башкарганда, траншея чикләрендәгә каты өслек һәм грунт эшкәртелә һәм экология һәм табигать ресурслары буенча махсус вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән урыннарда гына чыгару өчен сайлана.

Юл өлеше һәм тротуарларның асфальт түшәмәсен ачу проект буенча каралган һәм казу (актару, ачу) рөхсәт ителгән ачыла торган траншея чикләрендә һәм күләмнәрендә башкарыла. Киселгән (ватылган) асфальт өслек (скол) бер эш көне дәвамында чыгарылырга тиеш. Киселгән асфальтны 2 тәүлектән артык вакытка салырга рөхсәт ителми.

7.2.13. Камилләштерелгән өслеге булган урамнарда, юлларда, тротуарларда, майданнарда һәм төзекләндерелгән башка территорияләрдә эшләр түбәндәгә шартларны үтәп алып барыла:

1) эшләр кыска участоклар белән эшләрне башкару проекты нигезендә башкарылырга тиеш;

2) аннан соңгы участокларда эшләр, торгызу эшләрен һәм территорияне жыештыруны да кертеп, алдагы участокларда барлык эшләр тәмамлангандан соң гына рөхсәт ителә;

3) корымаларның тышкы габаритларына карап, траншея киңлегенә минималь булырга тиеш;

4) жир эшләрен житештерүгә гамәлдәгә кагыйдәләр нигезендә траншеялар һәм котлованнар бөтен тирәнлеккә беркетелергә яисә тиешле сөзәклеккә ия булырга тиеш.

7.2.14. Казу эшләре үткәрелгән урыннарда һәм алар янындагы территорияләрдә аккан су һәм кар суларын агызып жибәрүне эш башкаручы оешма тәмин итәргә тиеш. Коеларны, яңгыр суларын жыя торгарәшәткәләрне һәм лотокларны саклау өчен коеларга, яңгыр суларына һәм лоткаларга керү мөмкинлеген тәмин итүче агач щитлар һәм тартмалар кулланырга тиеш.

7.2.15. Гамәлдәгә инженерлык коммуникацияләренә һәм алар белән кисешкән урыннарда турыдан-туры якин жирдә жир эшләре башкару тиешле санитар нормалар һәм кагыйдәләр, эшләр башкару кагыйдәләре һәм эксплуатация оешмаларының норматив документлары таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла. Күрсәтелгән эшләр эшләр башкаручы күзәтүендә, шулай ук эксплуатация хезмәтләер хужалары күзәтүендә башкарыла, алар урында грунтны кулдан эшкәртү чикләрен билгелиләр. Гамәлдәгә жир асты коммуникацияләре һәм корымалары янында, гамәлдәгә жир асты коммуникацияләре һәм корымалары хужалары белән килештермичә, жир казу механизмнарын, бәрмә инструментларны (ломнар, киркалар, чөйләр, пневматик инструментлар һ.б.) куллану, эшләрне оештыру проектында каралган ераклыктан азрак булган аралыкларда экскаваторлардан файдалану тыела. Мондый очракларда эшләр кулдан гына башкарыла.

Жир эшләрен каткан һәм каты грунтта башкарганда, төшеп баручы клиник жайланмаларны газүткәргечләргә, электр кабельләренә һәм башка жир асты коммуникацияләренә яки өч метрдан якинрак булган объектларга кадәр 5

метрдан да якын куллану тыела. Төшөп баручы клиник жайланмаларны торактан турыдан-туры якында куллану тыела.

Гамәлдәге жир асты корылмаларын зарарлаган өчен жаваплылыкны жир эшләрән башкаручы оешмалар һәм физик затлар, шулай ук әлеге эшләрне объектта башкару өчен жаваплы вазыйфай затлар алып бара.

7.2.16. Эшләр башкарганда түбәндәгеләр тыела:

1) Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлыгы бүлеге белән килештермичә юлларда эшләр башкару;

2) янәшәдәге урамнарның пычрануы һәм яңгыр канализациясенен чүпләнүе;

3) суүткәргеч торбалар, кюветлар һәм газоннарны күмү;

4) газүткәргечләрнең, жылылык трассаларының, электр линияләрнең һәм элементә линияләрнең сак зоналарында материаллар һәм конструкцияләр урнаштыру;

5) люкларның капкачларын, күзәтү коеларын һәм камераларын, су агызу рәшәткәләрән һәм яңгыр суын агызу коеларын, юл буе лотокларын һәм кюветларын; үткәргеч торбаларны һәм дренажларны, геодезик билгеләрне, жир эшләрән башкару өчен бүлеп бирелмәгән юлның транспорт йөрү өлеше һәм тротуарларны туфрак яисә төзелеш материаллары белән күмү;

6) траншеялардан, котлованнардан, коелардан юлларга, тротуарларга һәм төзекләндерелгән территорияләргә су чыгарту. Су әлеге участка булган су жыю канализациясенә юнәлтеләргә яисә шланглар һәм лотоклар буенча читкә агызылырга тиеш;

7) расланган проектта каралмаган гамәлдәге жир асты корылмаларын кызыксынган оешма һәм Кукмара муниципаль районы Башкарма комитеты белән килештермичә күчерү, хәтта әлеге корылма эшләр житештерүгә комачауламаса да;

8) гамәлдәге жир асты чөлтәләре трассаларында нинди дә булса каралтыларның һәм корылмаларның күчеше;

9) кануннарда билгеләнгән тәртиптә урыныннан алуға рөхсәт бирмичә, яшел утыртмаларны кисү һәм алып ату, тамыр системасын ачу;

10) урамнарда гусеницалы транспорт һәм машиналарны күчерү (перегон);

11) жир асты коммуникацияләре чыгу юлы булмаган салынган траншеяларны (кабель, торбалар салу өчен) геодезия хезмәте тарафыннан контроль-үтәү эшләрән башкарганчыга кадәр күмү

12) төзелеш объектларын, инженерлык жир асты коммуникацияләрен эксплуатациягә кабул итү, һәм вәкаләтле органда килештерелгән башкарма схеманы үтәмичә, ордерны ябу.

7.2.17. Яшелләндерелгән территориядә жир эшләре башкарганда, казуны (актару, ачу башкаручы оешма, предприятиеләр, учреждениеләр яисә физик затлар түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) яшелләндерелгән территориядән файдаланучылар белән һәм вәкаләтле орган белән яшел утыртмалар зонасында төзелеш эшләре башлануын килештерергә һәм эшләрнең тәмамлануы турында ике көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә;

2) газоннарда, шулай ук агачтан 2,5 м һәм куаклардан 1,5 м ераклыкта төзелеш материалларын өймәскә һәм машина кую урыннары оештырмаска, Янучан материаллар агач һәм куаклардан 10 метрдан да якин туплап урнаштырылмый;

3) төзелеш материаллары белән яшел утыртмаларны тугырма маска һәм пычратмаска;

4) килү юллары һәм күтәрү краннарын урнаштыру урыннарын утыртмалардан читтә ясарга һәм агачларның билгеләнгән коймаларын бозмаска;

5) агачларның һәм куакларның тамыр системасы зонасында эшләүне, тамыр системасына зыян китермичә, төп скелет тамырларынан түбәнрәк башкарырга;

6) жир эшләре башкарганда жирнең өске уңдырышлы катламын алырга, өяргә (буртование) һәм саклап калырга һәм, табигатьне саклау чараларын үткәреп, аны билгеләнгән урыннарга чыгаруны һәм бозылган жирләрне торгызуны тәмин итәргә;

7) төзелеш территориясендә урнашкан агачларны 2 м биеклектәге тоташ щитлар белән киртәләргә. Щитларны агач кәүсәсеннән кимендә 0,5 м ераклыкта өчпочмак итеп урнаштырырга, шулай ук киртәли торган өчпочмак тирәли 0,5 м радиуслы агач түшәмә (настил) урнаштырырга;

8) юлларга, мәйданнарга, ишегалларына, тротуарларга таш түшәгәндә һәм асфальтлаганда һ.б., агач тирәли кимендә 2 метр диаметрлы ирекле киңлекләр калдырырга, аннан соң тимер-бетон рәшәткә яисә башка өслек куярга;

9) кабель, канализация торбалары һәм башка корымалар салганда траншеяны 15 см юанлыктагы агач кәүсәсеннән кимендә 2 м, кәүсә калыңлыгы 15 см булганда - 3 м, куаклардан кимендә 1,5 м ераклыкта казырга, бу ераклыкны иң кырый скелет ботагы нигезеннән санап чыгарырга;

10) гамәлдәге утыртмалар районында юлларны, тротуарларны һәм башка корымаларны реконструкцияләгәндә һәм төзегәндә вертикаль тамгаларның, аларны төшергәндә яисә арттырганда, гамәлдәгеләренә каршы үзгәрешләренә юл куймаска. Тамыр системасын күмү яки ачу котылгысыз очракларда проектларда һәм сметаларда агач үсешенең нормаль шартларын саклау өчен тиешле жайланмалар күздә тотыла;

11) төзелеш эшләрен башкарганда вәкаләтле орган күрсәткән урыннарда туфракны табигатьне саклау чараларын уздыруга һәм бозылган жирләрне торгызуга чыгаруны тәмин итәргә.

7.3. Авария эшләрен башкару һәм аларның нәтижеләрен бетерү тәртибе

7.3.1. Аварияләрен бетерү барышында (авария телефонограммасы буенча) инженерлык челтәрләрендә авария хезмәтләре тарафыннан казу (актару, ачу) эшләрен башкаруга ордерны алдан рәсмиләштермичә генә башкарырга, аны аннары бер тәүлек эчендә рәсмиләштерергә.

7.3.2. Жир асты корымаларында, инженерлык коммуникацияләрендә аларны эксплуатацияләү процессында яки авария очраклары барлыкка килгәндә, аларның нормаль эшләвен бозуга яки бәхетсезлек очракларына

алшартлар барлыкка килүгә китергән төзелеш эшләрэн башкаруга бәйлә рәвештә, күрсәтелгән инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрэн эксплуатацияләүче оешма кичекмәстән аварияне юк итү өчен авария бригадасын урынга жиберергә тиеш. Ул үзе белән хезмәт таныклығы һәм авария хезмәте наряды, аварияне юк итүгә гаризасы яисә авария турындагы телефонограмма күчermәсе булган җаваплы зат җитәкчелегендә аварияне юк итү һәм аның нәтижеләрэн бетерү эшенә керешергә тиеш. Авария эшләрә аны тулысынча юкка чыгарганчы өзлексез режимда алып барыла.

7.3.3. Казу эшләрә башланганчы, авария бригадасын жиберү белән бер үк вакытта эксплуатацияләүче оешма авария турында, эшләр башкару урыны турында, җаваплы затларның шәхси мәгълүматларын вәкаләтле органга хәбәр итәргә тиеш, шулай ук инженер корылмаларын эксплуатацияләүче оешмага, РФ Эчке эшләр министрлығы бүлегенә (юлларны чикләү яки ябу кирәк булганда) телефонограмма белән хәбәр бирергә, яшелләндерү эшләрэн уздырганда вәкаләтле органга хәбәр итәргә тиеш.

Янәшә салынган челтәрләрнең сакланышын тәмин итү өчен жир эшләрә башкарылганда, эшләр башкаручы эш башланганчы әлегә участка жир асты коммуникацияләрә булган эксплуатацияләүче оешмалар вәкилләрэн урынга чакыртырга бурычлы.

Авария турында хәбәрnamә алганнан соң, авария урыны белән чиктәш инженерлык коммуникацияләрә һәм жир асты корылмалары булган оешмалар җитәкчеләрә җаваплы вәкилләрнең авария урынына килүләрэн вакытында тәмин итәргә һәм булган коммуникацияләрнең һәм корылмаларның сакланышын тәмин итү өчен кирәкле шартлар турында язма рәвештә күрсәтмәләр бирергә тиеш.

7.3.4. Авария булганда казуга (актару, ачу) рөхсәт (ордер) эшләрне башлау белән бер үк вакытта рәсмиләштерелә. Әгәр авария эштән тыш вакытта яки ял көнендә килеп чыккан булса, рөхсәт алдагы эш көненә рәсмиләштерелә.

Эшләрне башкаручы оешма вакытында һәлакәтне төзәтмәгән һәм территорияне төзекләндермәгән өчен, шулай ук ордерны рәсмиләштермәгәндә гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы була.

7.3.5. Инженерлык коммуникацияләрэндә аварияләрне бетерү өчен торгызу эшләрнең озынлыгы жәйге чорда өч тәүлектән һәм кышкы чорда биш тәүлектән артык булырга тиеш түгел.

7.3.6. Эшләр башкару өчен җаваплы кешеләр куркынычсызлыгын һәм транспорт хәрәкәтен, янәшәдә урнашкан жир асты һәм жир өсте корылмаларының сакланышын, кирәкле коймалар, юл билгеләрә, күрсәткечләр, яктырту, барлык эшләр чорына мәгълүмат такталары булуын һәм тиешенчә карап тотуны тәмин итәргә тиеш; кирәк булган очракта, эшләр турында халыкка һәм житештерү предприятиеләрэнә массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр ителә.

7.3.7. Жир асты коммуникацияләрэндә аварияләр бетерелгәннән соң, юлларның, тротуарларның өслекләрэн торгызу эшләр тәмамланган мизгелдән соң, [7.4.11 пунктында](#) каралган очраклардан тыш, 10 көннән дә соңармыйча гамәлгә ашырыла. Бу чорда казылган урыннарда урамнарның юл өлешен һәм тротуарларны карап тоту каплау өслекләрэн ачкан оешма, предприятие,

учреждение, физик затка йөкләнә. Төзекләнדרүне торгызу тулысынча һәм территориянең беренчел торышына туры китереп башкарыла.

7.3.8. Авария-торгызу эшләрән уздыру объекты эшне башкаручы оешма вәкилләре, территория хужасы, вәкаләтле орган вәкилләре, шулай ук РФ Эчке эшләр министрлығы бүлеге (әгәр эшләр машина йөрү өлешендә башкарылган булса) вәкилләре катнашында төзекләнדרү һәм юл-ремонт эшләрнен факттагы үтөлешен һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң контрольдән алына.

7.3.9. Планлаштырылган эшләрне авария хәлендәгә төрдә житештерү тыела. Мондый гамәлләрдә гаепле эшләрне башкаручылар гамәлдәгә законнар нигезендә җаваплылык тоталар.

7.3.10. Авария булган инженерлык челтәрләре хужалары төзекләнדרү торышы өчен ике ел дәвамында җаваплылык тоталар.

7.3.11. Гамәлдәгә жир асты корылмаларын һәм коммуникацияләрне зарарлаган өчен җаваплылыкны эшләрне башкаручы оешмалар һәм аларны башкару өчен җаваплы зат алып бара.

7.4. Жир эшләрән башкарганнан соң торгызу эшләрә

7.4.1. Казу (актару, ачу) эшләрән башкарган оешма, предприятие, учреждение, физик зат, шәхси эшмәкәр бозылган газоннарны, яшел утыртмаларны, балалар һәм спорт майданчыкларын, кече архитектура формаларын, борт ташын һәм асфальт өслекне юлның яисә тротуарның бөтен киңлегендә торгызырга тиеш.

7.4.2. Урамнарда, тротуарларда һәм майданнарда траншеялар һәм котлованнар күмү вәкаләтле орган вәкиленең техник контроле астында башкарыла. Гамәлдәгә коммуникацияләр белән кисешү урыннарында траншеяларны күмү жир асты коммуникацияләрнен эксплуатацияләүче оешма вәкилләре катнашында башкарыла. Эшләр башкару өчен җаваплы зат траншея һәм котлованнарны күмү вакыты турында Вәкаләтле органга һәм тиешле оешмаларга үз вакытында хәбәр итәргә тиеш.

7.4.3. Әгәр казу (актару, ачу) (вскрытие) камилләштерелгән өслектә башкарылган булса, траншея һәм котлованны комлы-гравийлы катнашма белән күмәргә, каток белән тыгызларга һәм су сибәргә кирәк.

Камилләштерелмәгән өслекләр зонасында казылган очракта, траншея һәм котлованны шундагы грунт белән күмәргә, каток белән тыгызларга һәм су сибәргә кирәк.

7.4.4. Күмү сыйфаты һәм материалларны тыгызлау дәрәжәсе турында төзекләнדרү эшчәнлеген тикшереп тору өчен вәкаләтле вазыйфаи затлар акт төзиләр. Траншеяны, тиешле дәрәжәдә тыгызламыйча яисә башка технологик нормаларны бозып, кондицион булмаган грунт белән күмгәндә, күмү сыйфатын техник контрольдә тотучы зат эшне туктатып торырга, акт төзәргә һәм аны гаеплеләрне җаваплылыкка тарту өчен административ хокук бозу турында беркетмә төзүгә вәкаләтле затларга тапшырырга хокуклы.

7.4.5. Урамның транспорт йөри торган өлешендә һәм тротуарларда яңадан күмү ком белән тыгызлап (су сиптереп), кышын бозы эрегән ком (талый песок)

белән башкарыла. Яшел зонаны (газоннарны) торгызу (яңадан күмү) казылган урынның өске катламын яңарту үсемлек грунты белән генә башкарылуын исәпкә алып эшләнәргә тиеш. Жәя торган жирдә үсемлек грунты катлавының калыңлыгы 30 см дан да ким булмаска тиеш. Яңадан күмгәннән соң, газон үләннәре орлыгы чәчелә торган үсемлек грунты белән территорияне төзекләндерү эшләре башкарыла.

7.4.6. Башкарма төшерүне (исполнительная съёмка) башкарганчыга кадәр траншеяларны күмү рөхсәт ителми.

7.4.7. Урамнарның йөрү өлешендә, проездлар, шулай ук тротуарлар астында эшләр башкарганда, өслекләрне торгызу туры сызыклар буенча, юллар һәм тротуарларның күчәренә параллель һәм перпендикуляр буйлап башкарыла, бораулау жайланмасы белән казыганда (ачканда, актарганда) траншеядан ике ягы буйлап та юлларда 20 см, тротуарларда 15 см өслекнең төзек өлешен һәм бозылган өслекне бөтен киңлегендә алып, экскаватор белән казыганда 20 һәм 15 см дан да ким итмичә башкарыла. Шул ук вакытта иске асфальтобетон киселә, чистартыла, вертикаль стеналар һәм нигез өслеге битум белән майлана.

7.4.8. Грунтны, материалларны, конструкцияләрне, төзелеш чүп-чарын һәм коймаларны торгызу эшләрәннән соң жыю мәжбүри.

7.4.9. Юл өслекләрен торгызу өчен түбәндәге сроклар билгеләнә:

- магистральләрдә, скверларда, паркларда, жәяүлеләр өчен юлларда, шулай ук транспорт һәм жәяүлеләрнең зур хәрәкәте урыннарында төзелеш оешмасы траншеяләрне салганнан соң ук торгызу эшләре башланырга тиеш;

- калган очрактарда – траншеяне күмгәннән соң кимендә 2 тәүлектән.

7.4.10. Юлның өске катламын (несущий слой) торгызу ел әйләнәсендә башкарыла. Эшләрне көзге-кышкы чорда (IV – I кварталда) уздырганда, эшләр башкаручы зарарланган урыннарны тулысынча кар һәм боздан чистартырга һәм юлның өске катламын торгызырга һәм кышкы чор буена аның торышын күзәтергә тиеш; жылы чорда, ләкин 25 апрельдән дә иртәрәк булмаган вакытта асфальт-бетон өслекне торгызырга тиеш. Асфальт-бетон өслекләрне яңадан торгызуның технологик эзлеклелеге тышкы һава температурасы көзен +10 °С , һәм яз көннәрендә +5 °С тан түбән булмаганда башкарылырга тиеш. Асфальт-бетон өслекләрне торгызу мөмкин булмаган очракта, аларны тимер-бетон плиталардан ясалган жыелма өслекләргә алыштыру рөхсәт ителә.

7.4.11. Көзге-кышкы чорда (IV – I кварталлар) тотрыклы тискәре температура урнашкач, бозылган төзекләндерү эшләрән яңадан торгызу, эшләрне башкару мөмкинлеге булмаганлыктан, вакытлыча схема буенча башкарыла һәм киләсе елның 1 июненә кадәр тулысынча торгызылырга тиеш, ә Ордерның гамәлдә булу вакыты гарантияле хат һәм торгызу эшләре графигы нигезендә озайтыла.

7.4.12. Ике ел дәвамында казылган урыннарны сыйфатсыз итеп ямап эшкәртеп кую, туфракның инчүе һәм торгызылган өслекнең деформацияләнүе ачыкланган очракта, кабат эшкәртүне казу (актару, ачу) эшләрән башкаручы оешма гамәлгә ашыра, ул үз исәбенә барлык дефектларны кичекмәстән бетерергә яки подрядчы тарафыннан аның үтәлешен финансларга һәм тапшыруга бирергә тиеш.

7.4.13. Жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хужалары күзәтү коеларының һәм яңгыр суларын жыю чокырларының люкларын (капкачларын) урнаштырырга һәм юл өслекләре тигезлегендә тотарга тиеш. СНИП таләпләренә туры килмәгәндә люкларның биеклеген төзәтү тиешле органнарның беренче таләбе буенча 48 сәгать эчендә башкарылырга тиеш. Күзәтү һәм яңгыр суларын жыю коеларының һәм камераларның люклары ачык булу һәм коеларның люклары жиңмерелгән булу рөхсәт ителми. Аларны алмаштыру тиешле органнар таләп иткән вакыттан 2 сәгать эчендә башкарылырга тиеш.

Жир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хужалары күзәтү коесын ремонтлаганда аның конструктив элементларын гына түгел, ә аңа тоташкан асфальт өслекне дә люкның тышкы кырыннан 20 см радиуста торгызырга тиеш.

7.4.14. Төзекләндерүне (юл өслеген, яшел утыртмаларны һ.б.) торгызу эшләрен үз көче белән башкару мөмкинлеге булмаганда, оешма, предприятие, юридик һәм физик зат әлеге эшләргә башкару турында махсус оешмалар белән килешү төзәргә тиеш. Бу очракта күрсәтелгән шартнамә Вәкаләтле органга эшләр башкаруга ордер рәсмиләштергән вакытта тапшырыла.

Шартнамә төзү эшнә башкаручы оешмадан төзекләндерү элементларын торгызу өчен җаваплылыкны төшерми.

Объектлар төзегәндә төзекләндерүнең элементларын (яшел зоналар, тротуарлар, борт ташларын) саклап калу мөмкин булмаган очракта, төзелеш заказчысы торгызуны үз хисабына башкара .

7.4.15. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, юридик һәм физик затлар башкарган эш урамнар, тротуарлар, жәяүлеләр юллары, газоннар, квартал эчендәге, ишегалдындагы һәм башка территорияләр тулысынча төзекләндерелгәннән соң төгәлләнгән дип санала.

7.4.16. Эшләр тәмамлангач һәм төзекләндерү эшләре тәмамлангач икенче көнне заказчы подрядчы оешма белән бергә Вәкаләтле орган вәкилләренә, территория хужаларына торгызылган юл өслекләре, газоннар һәм төзекләндерүнең башка элементларын тапшыра. Эшләргә тәмамлау датасы булып юлларны төзекләндерүне, газоннарны һәм өслекләргә торгызу турындагы актка кул кую датасы санала.

7.4.17. Урамнарда һәм майданнарда жир эшләргә башкарганда, казуны (актару, ачу) контрольдә тотучы зат, органнар әлеге Кагыйдәләр бозылуны, ордерда куелган шартлар үтәлмәүне, траншеяне сыйфатсыз күмүне яисә юл капламаларын һәм яшел утыртмаларны сыйфатсыз торгызуны, үз белдеге белән казуны яки башка хокук бозуларны (техник проект, эшләр башкару проекты) ачыклаган очракта, эшләргә туктатып торырга һәм, законнарда каралган тәртиптә гаеплеләргә җаваплылыкка тарту өчен, вәкаләтле органга тәкъдимнәр жиңбәрәргә хокуклы.

7.5. Гамәлгә яраксыз жир асты корылмаларын юк итү

7.5.1. Әгәр жир асты корылмасы искергән яки башка корылма белән алмаштырылган һәм шуңа бәйле рәвештә ул челтәрдән алынган икән, ул грунттан алынырга һәм акт белән рәсмиләштерелгән булырга тиеш.

Гамэлгә яраксыз жир асты корылмаларын алу буенча эшләр шактый кыйммәт булса, түбәндәге шартларны мәжбүри үтәгәндә, алар грунтта калдырылырга мөмкин:

1) коелар кимендә 1 метр сүтелергә һәм ныклап тыгызлап ком белән тутырылырга, ә капкачлар, рәшәткәләр һәм башка жиһазлар алынган булырга тиеш;

2) коеларда һәм камераларда 300 мм һәм аннан зуррак диаметрлы торба үткәргечләрнең чыгу һәм керү тишекләре әйбәтләп ябыштырыла (заделываются);

3) зур размерлы кирпич һәм бетон жир асты корылмалары таш материаллар белән тыгызлап ачылмаслык итеп каплана яисә ком сибелә;

4) газүткәргечләр сүндерелә һәм өрдерелә;

5) электр кабельләре күмелергә тиеш (должны быть закорочены)

7.5.2. Барлык күрсәтелгән чаралар әлеге корылмаларның башкарма сызымнарында чагыла, алар акт белән бергә вәкаләтле органга тапшырыла.

7.6. Ордерны ябу тәртибе

7.6.1. Эшләр тәмамланганнан соң, жир эшләрен житештерүгә ордер алган оешма, предприятие, учреждениеләр, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар Вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшырырга тиеш:

1) Ордер ачылганда килештерелгән кызыксынучы оешмалар тамгалары белән жир эшләренә ордерның төп нөсхәсе;

2) юлларны һәм жәяүлеләр тротуарларын төзекләндерүнең һәм түшәүнең тулысынча торгызылуы турында акт;

3) объектны эксплуатациягә кабул итү турында дәүләт комиссиясе акты (яңа төзелеш, реконструкция);

4) бозылган төзекләндерү торгызылганнан соң казылган урынның фотосурәтләре;

5) яңа салынган һәм реконструкцияләнган инженерлык челтәрләрен һәм объектларын, вәкаләтле орган белән килештереп, электрон рәвештә башкарма сьемка;

6) калдыклар барлыкка килгәндә - калдыкларны махсулаштырылган оешмаларга тапшыру актлары;

7) яшел утыртмаларны алыа атканда, күчереп утыртканда яисә зарарлаганда – компенсацион яшелләндерү буенча башкарылган эшләр актлары, яшел утыртмаларны тернәкләндерү актлары. Компенсацион яшелләндерү үткәремәгән очракта – яшел утыртмаларны алып аткан өчен акчалата компенсация түләүне раслый торган түләү документлары;

8) бирелгән рәхсәттә күрсәтелгән срокларда шартларны үтәү.

7.6.2. Башкарылган эшләрне һәм төзекләндерү эшләрен кабул итү контрольдә тоту органнары – Вәкаләтле орган, территория хужасы, РФ МФД бүлегә (юлларның йөрү өлешендә һәм тротуарда эшләр башкарганда) һәм эшләр башкаручы вәкиле тарафыннан имзаланган акт белән рәсмиләштерелә.

7.6.3. Казыган урынга чыгып тикшерү үткэргәннән соң,теркәү кенәгәсендә Ордерны ябу турында тамга куела. Документлар белән ордер архивта ике ел дәвамында саклана.

ЭШ БАШКАРУ АЛДЫННАН ОРДЕР АЛУ ТАЛӘП ИТЕЛӘ ТОРГАН ЭШЛӘР ИСЕМЛЕГЕ

1. Төзелеш, реконструкция һәм капитал ремонт.

1.1. Жир асты инженерлык челтәрләре:

- торбасыманнар – суүткәргечләр, канализация, жылылык челтәрләре, нефть үткәргечләр һәм газүткәргечләр, янгыр канализациясе, дренаж;
- кабельлеләр – электр челтәрләре, элемент челтәре, радио, телевидение, светофорлар, урамнарны яктырту.

1.2. Юллар, урамнарның йөрү өлеше, тротуарлар, борт ташы, аеру полосалары, терәк стеналар, газоннар, электр тапшыру линияләренә терәкләре, тышкы реклама чаралары, светофорлар, яктыртыла торган юл билгеләре, мәгълүмати күрсәткечләр.

1.3. Торак, административ һәм житештерү биналары.

1.4. Төзелешләр (аерым торучы, кушып төзелгән), вакытлыча жир өсте корылмалары:

- сәүдә, жәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте күрсәтү, автосервис объектлары, автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ачык автостоянкалар һ.б. (аларның коймаларын да кертеп).

2. Беренче катлардагы биналарда, корылмаларда урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә тышкы чыгу юлы булган торак булмаган биналарны реконструкцияләү, яңадан жиһазлау, яңадан планлаштыру һәм капитал ремонтлау.

3. Биналар һәм корылмаларның, шул исәптән гаражларның фундаментына нигез салу өчен котлованнар казу (актару, ачу) һәм субай сугу, карьерлар эшләү (грунтны прөктәкә кадәр алдан эшләү һәм төзелеш материаллары чыгару).

4. Биналар һәм корылмаларның сүтү, инженерлык коммуникацияләрен чыгару (юк итү).

5. Биналарны һәм корылмаларны төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда яисә сүткәндә төзелеш майданчыгын коймалау.

6. Территорияләре вакытлыча һәм стационар коймалар белән коймалау.

7. Бораулау:

7.1. Инженерлык-геология скважиналары.

7.2. Гидрология скважиналары.

7.3. Су скважиналары һ.б.

7.4. Бораулап сугу (бурозабивные) һәм корневидный субайлар.

8. Шурфлар ачу.

9. Фундамент нигезләрен ныгыту.

10. Противопольтрацион эшләр.

11. Территорияне төзекләндерү һәм яшелләндерү.

12. Планировка эшләре (грунтны кисү һәм алып ату, инкүлекләре һәм чокырларны күмү).

Жир эшләрән башкаруга _____ номерлы ОРДЕР

Вәкилгә _____ Жаваплы: _____
(оешма, предприятие, (фамилиясе, исеме, атасының исеме)
физик зат) (вазыйфасы)

эшләр башкару рөхсәт ителә _____
(эш характеры)

адресы: _____
(казу (актару, ачу) урыны)

Эшне түбәндәге шартларны үтәп башкарырга:

1. Казылган урынны билгеләнгән типтагы щит коймасы белән әйләндереп алу, төнлә электр лампалары белән яктырту. Щитларда оешманың исеме (хәрефләр һәм цифрлар 15 см зурлыгында) күрсәтергә, юл билгеләрен урнаштырырга.

2. Барлык материалларны һәм грунтны бары тик чикләнгән кишәрлек чикләрендә генә урнаштырырга, янадан күмү өчен яраклы булмаган грунтны күрсәтелгән урынга чыгарырга.

3. Жир асты корымалары коеларын грунт һәм төзелеш материаллары белән каплау тыела.

4. Траншея һәм котлованнарның откосларын санитар нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп башкарырга.

5. Жир эшләрән механизмнар белән башкарганда, эшләрне башкаруга җаваплы зат механикалаштырылган ысул белән эшләрне башкару схемасын жир казу механизмнары водителенә тапшырырга һәм урында эшләрнең чиген, сакланышы тәмин ителергә тиешле корымаларның урнашуын күрсәтергә бурычлы.

6. Жәяүлеләр хәрәкәте урыннарында култыксалы күчеш күперләре төзөргә.

7. Траншеяларны янадан күмгәнче яңа сузылган инженерлык челтәрләрен, сьемканы алга таба Кукмара муниципаль районы Башкарма комитетының вәкаләтле органына районның дежур планына теркәп кую өчен, геодезик башкарма сьемка үткәргә. Траншея һәм котлованнарны кышкы вакытта кар, коры жир белән 20 - 25 см катламнар итеп бик яхшылап тыгызлап күмәргә. Юлларда траншеяларны күмүне телефонограмма белән күмү башланганчы чакырылырга тиешле эксплуатацияләүче оешма вәкиле күзәтүе астында башкарырга. Күмү өчен материал (засыпка) сыйфаты турында акт төзөргә.

8. Материалларны һәм артык грунтны жыештыруны казылган урынны күмү тәмамлангандан соң 24 сәгать эчендә башкарырга.

9. Тикшерүче органнарга күрсәтү өчен, әлеге рөхсәт һәм сызымның һәрвакыт эш урынында булырга тиеш.

Мин, Кукмара муниципаль районы жирлекләре территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен һәм югарыда күрсәтелгән шартларны үтәргә, эшне вакытында башкарырга йөкләмә алам һәм әлеге объектның тиешле материаллар, техника һәм эш көче белән тулысынча тәмин ителүен раслыйм. Әлеге ордер буенча йөкләмәләренә үтәмәгән өчен административ яисә суд тәртибендә җаваплы булам.

Ордер буенча җаваплы кешенең имзасы _____

Өй адресы: өй телефоны _____

Эшләр башкару _____ елдан _____ елга кадәр рөхсәт ителгән.

Эшне _____ сменада башкарырга. Ордер комиссиясе рәисе

Ордер _____ елга кадәр озайтылган. Ордер комиссиясе рәисе _____

Ордер _____ елга кадәр озайтылган. Ордер комиссиясе рәисе _____

Ордер _____ елга кадәр озайтылган. Ордер комиссиясе рәисе _____

ӨЛЕГЕ КАЗУ (АКТАРУ, АЧУ) БЕЛӨН БӘЙЛЕ КЫЗЫКСЫНГАН ОЕШМАЛАР БЕЛӨН
КИЛЕШТЕРҮ

1. Кукмара РЭГС (газ) _____
  2. Кукмара ЭС (электр челтәре) _____
  3. Кукмара РУЭСы (элемент) _____
  4. ПАО «Ростелеком» 89196217071 _____
  5. «Инженерлык челтәрләре» ЖЧЖ (ТКХ МПП) _____
  6. «Водотехносервис» ЖЧЖ _____
  7. «Сток» ЖЧЖ _____
  8. ЮХИДИ _____
  9. «БДД» ДБУ _____
  10. Инфраструктура үсеше бүлеге (архитектор) _____
  12. Жирле үзидарә Советы _____
  14. Константиновское ЛПУМГ _____
- Башкалар _____

Мәжбүри шартлар:

Эшне башлап жибәрергә һәм эшләнмәләр урынын күрсәтелгән срокларда элекке кыяфәтенә китереп һәм килешү вакытында бирелгән күрсәтмәләргә төгәл үтәп тәмамларга.

1. Эшләр башкарганга жимерелгән өслекләргә яңарту эш башкаручы хисабына эшләнә һәм эш бара торган территориянең оешма вәкиле катнашында акт белән рәсмиләштерелә.
2. Эшләр башкару территориясен коймалап алырга һәм кисәтү язулары белән тәэмин итәргә, төнлә яктыртырга кирәк.
3. Электр кабельләре, элемент кабельләре һәм жир асты коммуникацияләре урнашкан урыннарда грунтны көрәк ярдәмендә генә эшкәртәргә, бәрмә инструментлар кулланырга **рөхсәт** ителми.
4. Котлованнар һәм траншеяларны откослар төзеп яки стеналарны ныгытып эшләргә.
5. Эшчеләргә котлованнарда һәм траншеяларга төшерү өчен, иңе 0,75 м дан да ким булмаган култыксалы баскычлар урнаштырылырга тиеш, бу максат өчен ныгыту жайланмаларыннан файдалану **тыела**.
6. Экскаватор укларының әйләнү призмасы чикләрендә һәм борылыш зонасында кешеләрнең булуы **тыела**.
7. Материалларны, транспорт чараларын чокыр һәм траншеяларның өске кыры буйлап ишелү призмасыннан читтә урнаштырырга кирәк.

Эш югарыда күрсәтелгән шартларны үтәгәндә рөхсәт ителә, сроклары

« ____ » _____ 20 ____ елдан « ____ » _____ 20 ____ елга кадәр

Күрсәтелгән срок узганнан соң ордер гамәлдә түгел.

Ордер йөкләмәләргә белән таныштым _____ " _____ " _____ ел
эш өчен җаваплы кешенең имзасы _____ алу датасы

Башкарма комитет
Житәкчесе урынбасары

Әлеге казу (актару, ачу) белән бәйле кызыксынучы оешмалар тарафыннан ЯБУ
(ЗАКРЫТИЕ)

1. (Жылылык челтәре) _____

2. (Суүткәргечләр, канализация) _____

3. (Электр кабель линияләре һәм челтәрләре) _____

4. ЮХИДИ (юллар, жирле юллар) _____

5. (Газ челтәрләре, катодная защита) _____

6. (Телефон кабель һәм жир өсте линияләре) _____

7. Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының Территориаль идарәсе _____

8. Яңа салынган челтәрләргә геодезик башкару ысулы белән төшерүне кабул итте

Ордер комиссиясе рәисенә

Гариза

Заказ

бирүче

(югарырак оешманы күрсәтеп, тулы атамасы)

Адресы:

Юридик _____

Адресы:

Фактик _____

телефоны _____

жир эшлэрен башкаруга ордер бирүне сорый _____

(Жир эшлэрен башкаруның төрен күрсәтү – төзелеш, реконструкция, ремонт һ.б.)

Объектның аталышы _____

Эшләр үткөрү урыны (адресы) _____

Эшләр башкаруның сорала торган сроклары: "___" _____ 20__ елдан "___" _____ 20__ елга

кадәр

Өлеге объект финанслау, материаллар, механизмнар, автотранспорт, эш көче, типовой койма щитлары, жәяүлеләр күперләре, юл билгеләре, мәгълүмат щитлары белән тәэмин ителгән, дип раслыйбыз.

Юл өслекләрен һәм яшел утыртмаларны яңадан торгызуны башкарачак

(оешманың исеме һәм нигезе – шартнамә, боерык, хат)

Подрядчы _____

(югарырак оешманы күрсәтеп, тулы атамасы)

Адресы:

Юридик _____

Адресы:

Фактик _____

телефоны _____

Эшләрне башкаруга жаваплы итеп билгеләнде _____

(Ф.И.О., вазыйфасы, телефон)

Урамны казуга (актару, ачу) рәхсәт бирүне сорыйбыз

Траншеяның озынлыгы _____ м, киңлеге _____ м.

тышкы төзекләндерү элементлары бозылган мәйданнар: юл өслеге _____ кв. м,

тротуарның асфальт өслеге _____ кв.м, газон _____ кв.м, грунт _____ кв.м.

Рәхсәт алырга ышаныч белдерәбез

(фамилиясе һәм инициаллары, вазыйфасы, эш урыны)

М.П. Заказчы _____

(вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары) (имза)

М.П. Подрядчы _____

(вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары)

(имза)

Яна төзелешкэ жир эшлэренэ ордер алу өчен кирэкле документлар исемлеге

1. Жир һәм төзелеш эшлэрен башкаруга, инженерлык челтэрлэрен һәм коммуникациялэрне урнаштыру һәм үзгэртеп кору, тышкы төзеклэндерү элементларын бозу белән бэйле эшлэр өчен ордер (рөхсэт) алуға гариза.

2. Шәхесне яки ордер рәсмиләштерүгә вәкаләтле юридик зат вәкаләтлэрен раслаучы документлар.

3. Заказчы, эш башкаручы зат һәм төзеклэндерүне торгызучы оешма исемнән гаризаны имзалаган затның вәкаләтлэрен раслаучы документ.

4. Эшлэрне башкару (төзелешнең дәвамлылығы нормалары буенча) һәм бозылган юл өслеген, яшел үсентелэрне һәм төзеклэндерүнең башка элементларын тулысынча торгызуның заказчы һәм төзелеш оешмасы житәкчелеге тарафыннан расланган графигы. Кышкы чорда башкарыла торган эшлэр графигында юл катламын торгызу һәм елның жылы вакытында утырып киткәннән соң кабат торгызу сроклары күрсәтелә.

5. Инженерлык челтэрлэрен (М 1: 500) билгелгән _____ топосъемка күчермәсе, инженерлык коммуникациялэре трассаларын карау буенча бәяләмә.

6. Объектларны (вакытлыча яки даими коймалар һәм киртэлэр, төзелеш урманнары һәм стационар вышкалар, шәһэр инфраструктурасы элементларын, теләсә нинди төр материаллар, конструкциялэр, жайланмаларны туплау) урнаштыру урыннарын билгелэгән _____ топосъемкасы күчермәсе (М 1:500), тирәнлек 0,3 м. дан да артмаган очракта.

7. Ордер рәсмиләштерүне таләп итә торган эшлэрне башкару буенча подряд килешүе күчермәсе (подрядчы оешма көче белән эш башкарылган очракта) һәм төзеклэндерү эшлэрен (асфальт катламын) башкару буенча подряд килешүе күчермәсе.

8. Торгызылган юл катламының тыгызлану сыйфатын контрольдә тоту буенча эшлэр башкаруга махсулаштырылган лаборатория белән төзелгән килешүнең күчермәсе, һәм казу (актару, ачу) эшлэре актының күчермәсе (әгәр эшлэр транспорт йөрү өлешендә алып барыла икән).

9. Транспорт чаралары һәм жәяүлелэрнең юл хәрәкәтен оештыруның махсулаштырылган (проект) оешма тарафыннан эшлэнгән һәм Россия Эчке эшлэр министрлығы идарәсенә _____ буенча юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәүләт инспекциясе бүлгеге (алга таба – Россия Эчке эшлэр министрлығының _____ ЮХИДИ идарәсе) белән килештерелгән схемасы.

10. Капиталь төзелеш объектларының иминлегенә йогынты ясый торган инженерлык эшләнүлэре, проект документациясен эзерләү, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау буенча эшлэрнең билгеле бер төренә (төрлэренә) рөхсэт бирү турында таныклык күчермәсе (СРО).

11. Утыртулар һәм деформациялэр булган очракта, биш ел эчендә төзеклэндерү объектын кабат торгызу буенча гарантия йөкләмәсе (жир һәм төзелеш эшлэрен башкаруга, инженерлык челтэрлэрен һәм коммуникациялэрне урнаштыру һәм үзгэртеп коруга һәм тышкы төзеклэндерү элементларын бозу белән бэйле эшлэрне башкаруга бирелгән ордерга кушымта).

12. Объектта юридик зат буларак чыгыш ясау хокукы булган жаваплы затны (прорабны) билгеләү турында приказ.

13. Объектта төзеклэндерү өчен жаваплы затны билгеләп кую турында приказ.

14. Территорияне төзеклэндерү турындагы шартнамәнең күчермәсе (төзеклэндерү эшлэре житештерүченә үзе тарафыннан башкарылмаса).

15. Районның тарихи өлешендә эшлэр башкарылганда - подрядчы оешмасында эшлэрне билгелэнгән вакытта тәмамларга мөмкинлек бирә торган күләмдә төзелеш материаллары барлыгы турында заказчыдан гарантияле хат.

16. Салым органынан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыйымнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмау турында белешмә.

Авария хәлендәге жир эшләренә ордер алу өчен кирәкле документлар исемлеге

1. Эшләр башкару урынын жентекле географик (адреслы) беркеткән, авария-торгызу эшләрен башкару өчен жаваплы башкаручыны (мастерның ФИӨ), эшләрне башкару срокларын күрсәткән ордер алу турында житәкче имзасы куелган хат.

Аварияне бетерүче оешма, авария телефонограммасы (факсограмма) жибәрү белән бер үк вакытта, бер тәүлек эчендә комитетта авария хәлендәге эшләр башкаруга ордер рәсмиләштерергә тиеш.

Кичен һәм төнлә, ял һәм бәйрәм көннәрендә авария эшләрен башкару якындагы эш көнәндә Комитетта ордер рәсмиләштергән очракта рөхсәт ителә;

2. Инженерлык челтәрләрен билгеләп (М 1:500) һәм коммуникацияләрен зарарлау урынын күрсәтеп, Генераль планының күчәрмәсе _____;

3. Инженерлык коммуникацияләренә зыян килгән урыннарын билгеләү турында махсулаштырылган лабораториянең бәяләмәсе күчәрмәсе;

4. Торгызылган юл катламының тыгызлану сыйфатын контрольдә тоту буенча эшләр башкаруга махсулаштырылган лаборатория белән килешү күчәрмәсе һәм яшерен эшләр акты күчәрмәсе (әгәр эшләр транспорт йөрү өлешендә алып барыла икән);

5. Оешма челтәр компаниясе булмаса, челтәрләрен бүлү акты (баланс тотучының акты);

6. Утыртулар һәм деформацияләр булган очракта, биш ел эчендә төзекләндерү объектын кабат торгызу буенча гарантия йөкләмәсе (инженерлык коммуникацияләренә авария-торгызу ремонтна бәйле рәвештә жир эшләрен башкаруга ордерга кушымта);

7. Транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнең юл хәрәкәтен оештыруның махсулаштырылган (проект) оешма тарафыннан эшләнгән һәм Россия Эчке эшләр министрлыгының _____ ЮХИДИ бүлегә белән килештерелгән схемасы;

8. Ордерны рәсмиләштерү хокукына ышаныч.